

§ 26

Päätös ampumarataa koskevasta ympäristölupahakemuksesta, Ranuan Riistanhoitoyhdistys, Ranua

ROIDno-2024-1052

Valmistelija / lisätiedot:

Tarja Bergman, johtava ympäristötarkastaja, tarja.bergman@rovaniemi.fi

Liitteet

1 Ympäristölupapäätös Ranuan rhy ampumarata

Ranuan riistanhoitoyhdistys on hakenut ympäristölupaa Sapilasvaaran ampumaradalle. Ampumarata sijaitsee Metsähallitukselta vuokratulla alueella kiinteistöllä 683-893-12-1 ja osoitteessa Myyrinkankaantie 6, 97700 Ranua.

Sapilasvaaran ampumarata on olemassa oleva 1970-luvulla toimintansa aloittanut rata. Radalla on käytössä neljä lajirataa: pistoolirata, pienoiskiväärirata, kiväärirata ja hirvirata. Lupahakemuksen yhteydessä toimintaa halutaan laajentaa lisäämällä alueelle yksi haulikkoammuntapaikka hirviradan yhteyteen ja hyökkäävän karhun rata kivääriradan yhteyteen. Radalla vuosittain ammuttu kokonaislaukausmäärä on viime vuosina ollut noin 7 000 laukausta. Lupaa haetaan nyt siten, että luotiaseratojen enimmäislaukausmäärä on enintään 20 000 laukausta vuodessa ja haulikkoammuntapaikalla enintään 20 000 laukausta vuodessa. Ampumaradan laukaussmäärien ei ennakoida kasvavan äkillisesti vaan tarkoitus on turvata toiminnan kehittäminen pitkällä aikavälillä.

Ampumaradan ratarakenteisiin on arvioitu kertyneen radan käyttövuosien aikana yhteensä 1 191,83 kg lyijyä, 103,60 kg kuparia, 13,20 kg antimoniamia ja 11,51 kg sinkkiä. Lupahakemuksen mukaisella laukaussmäärällä kuormituksen arvioidaan lisääntyvän eniten lyijyn osalta (87 kg vuodessa) ja vähäisemmässä määrin muiden raskasmetallien osalta. Haulikkorata ei lisää ratarakenteiden lyijykuormaa sillä radalla ei sallita käytettävän lyijyä sisältäviä hauleja. Ampumaradalle tehdyn riskiarvioinnin perusteella haitta-ainekuorman arvioidaan jäävän pääasiassa ampumarata-alueelle eikä toiminnasta arvioida aiheutuvan päästöjä, joista aiheutuisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai terveyshaittaa. Melun osalta voidaan arvioida, ettei ampumarata aiheuta meluhaittaa. Melun sapluunatarkastelun perusteella melun ohjearvot eivät ylitä yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla, joten toiminnasta ei arvioida aiheutuvan myöskään terveyshaittaa tai haittaa elinympäristön viihtyisyydelle.

Ampumarata ei sijaitse vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella eikä radan lähiympäristössä sijaitse sellaisia luonnonsuojelualueita, joihin toiminnalla olisi haitallisia vaikutuksia. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 1,2 kilometrin etäisyydellä ja lähimmät lomarakennukset noin 2,2 km etäisyydellä amapumarata-alueesta.

Hakemuksesta annettiin yksi lausunto ja jätettiin yksi muistutus.

Ympäristötarkastajan ehdotus

Ympäristölautakunta päättää myöntää Ranuan riistanhoitoyhdistykselle liitteenä 1 olevan päätösehdotuksen mukaisen ympäristöluvan Sapilasvaaran ampumaradan toimintaan.

Päätökseen osallistuvat kunnat: Ranuan kunta ja Rovaniemi kaupunki

Ehdotus

Esittelijä: Hannu Kangas, johtava rakennustarkastaja

Ympäristölautakunta päättää ympäristötarkastajan ehdotuksen mukaisesti.

Päätös

Rauno Kelahaara ilmoitti esteellisyydestä ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, koska on Ranuan riistanhoitoyhdistyksen hallituksen jäsen, (Hallintolaki 28.1 § kohta 5, yhteisöjäävi).

Ympäristölautakunta kuuli asiassa johtava ympäristötarkastaja Tarja Bergmania.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti esittelijän esityksen mukaisesti.

Tiedoksi

Hakija; Lupa- ja valvontavirasto; Ranuan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Päätöspöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Rovaniemen kaupungin verkkosivuilla 4.3.2026 alkaen.

Otteen oikeaksi todistaa

Rovaniemi
02.03.2026

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Marika Ylipietä'.

Marika Ylipietä
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostilla, 2.3.2026.

Hallintovalitus

§26

Hallintovalitus

OTE: Hallintovalitus Vaasan HaO, 7/30 pv, julkinen kuulutus, ympäristönsuojelu

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen *viranomaisen* tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 24 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Viranomainen, jolle valitus tehdään on **Vaasan hallinto-oikeus**

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs

Sähköpostiosoite: vaasa.hao(at)oikeus.fi

Telefax: 029 5642 760

Puhelin: 029 5642 611(vaihde) tai 029 5642 780 (kirjaamo)

Virka-aika: ma - pe kello 8.00 – 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki>) säädetään.

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 310 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmä kohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Rovaniemen kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 8216, 96101 Rovaniemi

Käyntiosoite: Osviitta asiointipiste, Koskikatu 19, Rovaniemi

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)rovaniemi.fi,

henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit osoitteesta: <https://turvaposti.rovaniemi.fi> osoitteeseen kirjaamo(at)rovaniemi.fi

Faksinumero: 016 322 6450

Puhelinnumero: 016 3221

Kaupunginkirjaamon aukioloaika: ma - pe kello 9 - 15.

Asianosaiselle lähetettyyn otteeseen on merkitty päätöksen lähettämispäivä ja -tapa.

Päätöksestä tiedotetaan 6.3.2026 julkaistavalla kuulutuksella

Korjattu kirjoitusvirhe sivulla 13, hallintolaki 51 §

ASIA

Päätös ampumarataa koskevasta ympäristölupahakemuksesta.

LUVAN HAKIJA

Ranuan riistanhoitoyhdistys

Y-tunnus 0827833-0

Yhteyshenkilö: Mikko Säkkinen

Ranua@rhy.riista.fi

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Ympäristölupaa haetaan Sapilasvaarassa, kiinteistöllä Ranuan valtionmaa III 683-893-12-1 sijaitsevalle ampumaradalle.

Ampumaradan koordinaatit ovat: N 7318273, E 486762 (ETRS-TM35FIN).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain §:n 27 ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan ulkona sijaitsevalle ampumaradalla on oltava ympäristölupa.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta §:n 2 kohdan 13 a mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ulkona sijaitsevaa ampumarataa koskevan ympäristölupa-asian.

Rovaniemen kaupungin ja Ranuan kunnan välisen sopimuksen mukaan Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen hoitaa Ranuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät.

LUPAHAKEMUKSEN VIREILLETULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 8.3.2024.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Lapin lääninhallitus on myöntänyt vuonna 1972 Ranuan urheiluampujille, Ranuan reserviupseereille ja Ranuan reservialiupseereille luvan perustaa Sapilasvaaraan pistooli- ja pienoiskivääriradat. Sittenkin edellä mainitut tahot ja Ranuan riistanhoitoyhdistys ovat keskenään sopineet kivääri- ja hirviradan sijoittamisesta samalle alueelle. Lapin Lääninhallitus on myöntänyt näille radoille perustamisluvan vuonna 1983.

Ampumaradalla on Ranuan terveydensuojeluviranomaisen vuonna 1981 myöntämä sijoituspaikkalupa. Toiminnalla ei ole ympäristönsuojelulain mukaista lupaa.

Ampumarata sijaitsee Metsähallituksen hallinnoimalla kiinteistöllä. Luvanhakijalla on voimassa oleva vuokrasopimus ja lupa alueen käyttämiselle ampumaratatoimintaan.

Alueella ei ole asema- eikä yleiskaavaa. Rovaniemen ja itä-Lapin maakuntakaavassa alue on merkitty maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäväksi ampumarata-alueeksi (EA).

TOIMINNAN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Ampumarata sijaitsee Sapilasvaarassa noin 11 kilometrin etäisyydellä Ranuan kirkonkylältä koilliseen. Alue on haja-asutusaluetta, jossa ampumarataa lähinnä sijaitseva asuinrakennus on Simojoen varrella noin 1,2 kilometrin etäisyydellä ampumaradan eteläpuolella. Lähimmät lomarakennukset ovat noin 2,2 kilometrin etäisyydellä Sääskijärven ja Kaitajärven rannoilla. Lähimmät asuin- ja lomarakennukset jäävät ampumasuuntaan nähden ratojen sivuille/taakse. Ampumasuunnassa lähimpiin rakennuksiin on matkaa yli 5 kilometriä.

Rata-alueen lähiympäristö on talousmetsää. Seututie 942 (Pekkalantie) kulkee lähimmillään noin 400 metrin etäisyydellä alueen länsipuolella. Pekkalantien toisella puolella sijaitsee Raakunsuon käytöstä poistettu turvetuotantoalue. Myyrinkankaantie kulkee rata-alueen eteläpuolitse. Myyrinkankaantien päässä noin 5 kilometrin etäisyydellä on yksi loma-asunto.

Ampumarata sijaitsee Simojoen vesistöalueella ja Toljan-Auralammen valuma-alueella. Valuma-alueen koko on noin 10,5 hehtaaria. Rata-alueella ei ole pintavesikohteita ja rataa lähinnä sijaitseva vesistö on Simojoki. Etäisyys Simojokeen on linnuntietä noin 850 metriä ja ojia pitkin noin 1,6 kilometriä. Ampumarata-alueen pintavedet valuvat kartta- ja korkeusmallitarkastelun perusteella radan pohjoispuolella sijaitseviin ojiin. Ojia pitkin vedet kulkevat edelleen Raakunsuolle, josta ne laskevat Simojokeen.

Ampumarata-alueen maaperä on pääasiassa karkearakeista maalajia ja pieneltä osin alueen länsilaidalla sekalajitteista. Maalajien päälaajitteita ei ole tarkemmin selvitetty. Geologian tutkimuskeskuksen kallionpinnan korkeustaso -aineiston perusteella kallion pinta on rata-alueella korkeudessa noin 153–179 metriä merenpinnan yläpuolella.

Kallion viettosuunta on kohti pohjoista. Rata-alue sijaitsee noin korkeudessa 175 metriä merenpinnan yläpuolella.

Ampumarata-alue ei ole vedenhankintaa varten tärkeää pohjavesialuetta eikä se ole suojelualuetta. Lähinnä oleva 1 -luokan pohjavesialue on Ranuan kirjonkylällä noin 10 kilometrin etäisyydellä rata-alueelta (Kolonenäke 12683101). Lähinnä sijaitseva suojelualue on Natura 2000 -verkostoon kuuluva Simojoki (FI1301613, SAC). Simojoen suojeluperusteena on luontotyyppi, Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit. Suojeluperusteena on lisäksi kirjojokikorenon ja yhden uhanalaisen lajin esiintyminen alueella. Seuraavaksi lähinnä olevat luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli 7 km päässä rata-alueelta.

TOIMINNAN KUVAUS

Yleiskuvaus

Ampumaratatoiminta alueella on alkanut 1970-luvulla perustetuilla pistooli- ja pienoiskivääriradoilla. 1980-luvulla toiminta on laajentunut käsittämään hirviradan ja luodikoradan. Vireillä olevan lupahakemuksen yhteydessä toimintaa on suunniteltu laajennettavan siten, että hirviradan yhteyteen perustetaan yksi haulikko-ammuntapaikka ja kivääriradan yhteyteen hyökkäävän karhun maalarata. Varsinaiseen ampumatoimintaan liittyvien rakenteiden lisäksi radalla on huoltorakennus/varasto, laavu ja kuivakäymälä. Rata-alue on kauttaaltaan aidattu ja alueelle on sijoitettu rata-alueesta varoittavia kylttejä.

Rataa käyttävät pääasiassa Ranuan riistanhoitoyhdistyksen ja paikallisten metsästys- ja ampumaseurojen jäsenet. Satunnaisesti myös muut ammunnan harrastajat ja metsästäjät. Radalla käytettävät aseet ovat ampumaurheiluun tai metsästykseen tarkoitettuja luotiasseita ja haulikoita. Radan järjestyssääntöjen mukainen päivittäinen, sallittu ammunta-aika on kaikkina viikonpäivinä kello 8.00 ja 22.00 välinen aika.

Radalla järjestetään satunnaisesti jäsentenvälisiä kilpailuja. Hirviradalla järjestetään ampumakokeita noin 5–10 kertaa vuodessa. Kokeet ammutaan pääsääntöisesti viikonloppuisin ja arki-iltais.

Ampumaradan laukausmäärän arvioidaan olevan nykyisellään noin 7 000 laukausta vuodessa. Lupaa haetaan siten, että luotiaseradoilla olisi mahdollista ampua yhteensä enintään 20 000 laukausta vuodessa ja haulikkoammuntapaikalla enintään 20 000 laukausta vuodessa. Haulikkoammunnan osalta laukausmäärää ei ole voitu arvioida tarkasti koska lähialueella ei ole ollut käytössä haulikkorataa.

Radat ja ratarakenteet

Sapilasvaaran ampumaradalla on nykyisin käytössä seuraavat neljä lajirataa:

- pistoolirata	ampumamatka 25 m	10 ampumapaikkaa
- pienoiskiväärirata	ampumamatka 50 m	4 ampumapaikkaa
- hirvirata	ampumamatka 75 m	1 ampumapaikka
- kiväärirata	ampumamatka 100 m	1 ampumapaikka

Lupaa haetaan lisäksi seuraaville uusille toiminnoille:

- haulikkoammunta, 1 ampumapaikka hirviradan yhteyteen
- hyökkäävän karhun maalirata kivääriradan yhteyteen

Pistoolirata

Pistooliradalla ammutaan paikallaan pysyvää taulua käsiaseilla. Radalla on 10-paikkainen ampumakatos 25 metrin etäisyydellä tauluista. Ampuminen tapahtuu katoksesta tai välialueelta. Maalialueen takana on maa-aineksesta rakennettu noin kolme metriä korkea taustavalli. Radalla on lisäksi noin kolmesta neljään metriä korkeat sivuvallit radan molemmilla laidoilla.

Pienoiskiväärirata

Pienoiskivääriradalla on neljä ampumapaikkaa avonaisessa ampumakatoksessa. Taululaitteiden takana on maa-aineksesta rakennettu noin neljä metriä korkea taustavalli. Radalla on lisäksi noin kolme metriä korkea sivuvalli radan oikealla laidalla. Pienoiskiväärirataa voidaan käyttää myös ampumahiihtoharjoitteluun. Radan maalialueella sijaitsee neljä ampumahiihtomaalia.

Hirvirata

Hirviradalla ammutaan luotiaseilla sekä liikkuvaa maalia että paikallaan pysyviä tauluja. Radalla on lautarakenteinen ampumakatos 75 metrin etäisyydellä maalialueesta. Ampuminen tapahtuu katoksesta tai välialueelta. Hirviradalla on maa-aineksesta rakennettu noin 5,5 metriä korkea taustavalli ja matalampi etuvalli liikkuvan maalin maalialueen edessä. Hirviradalla on lisäksi noin kaksi metriä korkeat sivuvallit radan molemmilla laidoilla.

Kiväärirata

Kivääriradalla ammutaan paikallaan pysyvää taulua luotiaseilla. Radalla on 1-paikkainen ampumakatos 100 metrin etäisyydellä tauluista. Ampuminen tapahtuu katoksesta tai välialueelta. Maalialueen takana on maa-aineksesta rakennettu noin neljä metriä korkea taustavalli. Radalla on lisäksi noin kaksi metriä korkeat sivuvallit radan molemmilla laidoilla.

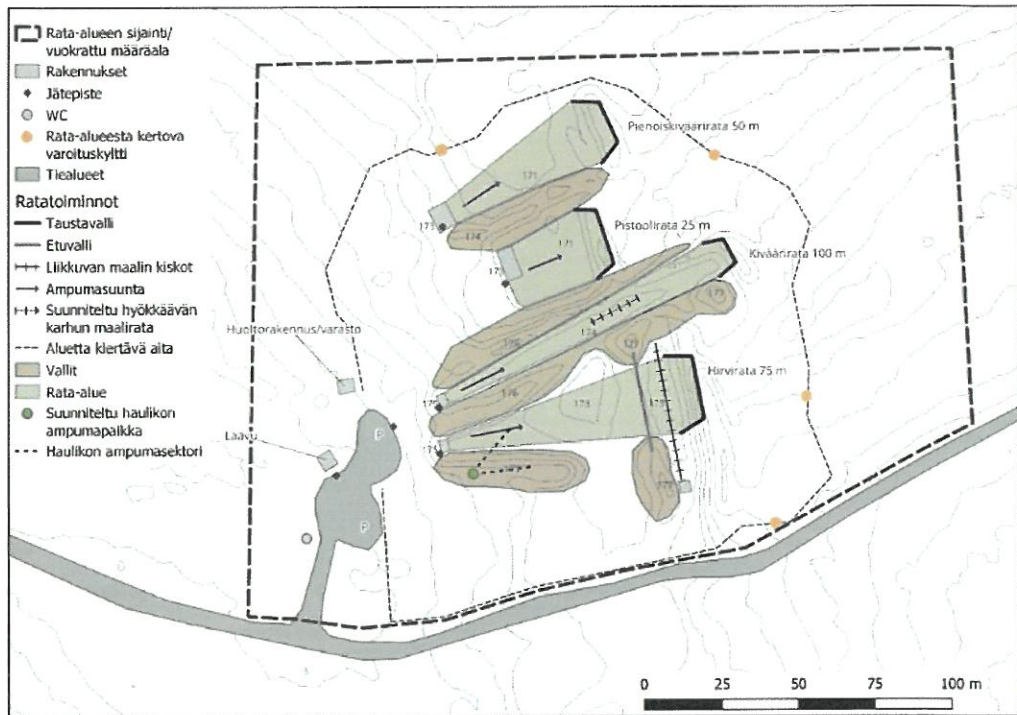
Haulikkoammuntapaikka

Uusi haulikkoammuntapaikka on suunniteltu sijoitettavan alueen etelälaitaan hirviradan alueelle. Ampumapaikka sijoittuu sivuvallin päälle ja ampumasektori on osittain hirviradan poikki ja osittain sen suuntaisesti. Radalle sijoitetaan vapaasti liikuteltavia heittämiä eri harjoittelumuotojen tarpeiden mukaisesti (mm. sivuttain lentävä kiekko, pois päin lentävä kiekko ja maata pitkin ”hyppivä” kiekko). Lyijyä sisältävien haulien käyttäminen radalla on kielletty.

Hyökkäävän karhun rata

Uusi hyökkäävän karhun maalirata rakennetaan sijoittamalla liikkuvan maalin kiskot kivääriradan välialueelle, radan suuntaisesti. Ammunta tapahtuu kivääriradan katoksesta tai välialueelta.

Kaikki Sapilasvaaran radat on sijoitettu alueelle siten, että ampumasuunta on koilliseen. Ratojen ja ratarakenteiden sijoittelu on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Sapilasvaaran ampumaradan toimintojen sijoittuminen.

Veden käyttö

Kiinteistöllä ei ole vesi- eikä viemäriliittymää eikä talousvesikaivoa. Toiminnassa ei käytetä vettä.

Liikennöinti

Kulku ampumaradalle tapahtuu Pekkalan tieltä kääntyvän Myyrinkankaantien kautta. Kulku alueelle on suljettu portilla.

Jätehuolto

Toiminnassa syntyy pahvijätettä maalitauluista ja ammusten pakkauksista, muovijätettä sekä hylsyjä. Radan käyttäjät vievät osan hylsyistä uudelleen ladattavaksi. Loput hylsyty kerätään radoilla niille varattuihin keräysastioihin ja toiminnanharjoittaja vie ne metallinkeräykseen tarvittaessa. Erikseen kerätyn pahvijätteen sekä vähäisen määrän sekajätettä toiminnanharjoittaja toimittaa tarpeen tullen jäteasemalle.

Radalla sijaitsee kuivakäymälä, joka on hyvin vähäisellä käytöllä. Käymäläjäte kompostoidaan alueella.

TOIMINNASTA AIHEUTUVAT PÄÄSTÖT

Jätevedet

Toiminnassa ei synny jätevesiä.

Päästöt maaperään ja pinta- ja pohjavesiin

Ampumaratatoiminnasta ei aiheudu välittömiä päästöjä maaperään eikä pinta- ja pohjavesiin. Pitkällä aikavälillä ratarakenteisiin kertyneet luodit ja haulit rapautuvat, jolloin niiden sisältämiä haitallisia metalleja (lyijy, kupari, antimoni ja sinkki) vapautuu maaperään. Sade- ja sulamisvesien mukana haitta-aineita voi kulkeutua edelleen pintavesiin ja vajoveden mukana pohjaveteen.

Sapilasvaaran ampumaradalla haitta-aineiden kuormitus kohdistuu nykytilassa lähinnä luotiaseratojen taustavalleihin. Hirviradan alueella kuormitusta kohdistuu kuitenkin taustavallin lisäksi myös sivuvalleihin. Ampumaradan ratarakenteisiin on arvioitu kertyneen radan tähänastisen käyttöhistorian ajalta yhteensä 1 191,83 kg lyijyä, 103,60 kg kuparia, 13,20 kg antimonin ja 11,51 kg sinkkiä. Arvio kertymästä on laskennallinen ja perustuu ampumaradan koko käytön aikaiseen kokonaislaukausmäärään (arvio 242 100 laukausta) ja Suomessa yleisimmin käytettyjen metsästysaseiden luotien ja haulien sisältämiin haitta-ainepitoisuuksiin. Lupahakemuksen mukaisella vuosittaisella laukaussäärällä (20 000 laukausta vuodessa) luotiaseratojen kuormituksen arvioidaan lisääntyvän eniten lyijyn osalta 86,80 kg vuodessa ja vähäisemmässä määrin kuparin (6,44 kg/v), antimonin (0,95 kg/v) ja sinkin (0,72 kg/v) osalta.

Haulikkoradoilla haulien pääasiallinen, teoreettinen leviämisalue ampumasuunnassa, tasaisella maalla on ammunlalajista (skeet, trap) riippuen on 100–200 metrin etäisyydellä ampumapaikasta. Haulien teoreettiset leviämisalueet eivät ole suoraan sovellettavissa Sapilasvaaran haulikkoampumapaikalle, koska yhden ampumapaikan radalla ampumasektori on skeet- ja trapratoja kapeampi. Lisäksi maastonmuodot rajoittavat haulien leviämistä. Haulien leviämisalueen laajuutta on tarkasteltu haulien lentorataan perustuvalla 3D-mallinnuksella. Mallinnusta on tarkennettu vastineen antamisen yhteydessä toisella mallinnuksella, jossa on käytetty lyijyhaulien sijasta kevyempiä teräshauleja. Mallinnuksen mukaan Sapilasvaaran radalla haulien leviämisalue ulottuu nykyisten ratarakenteiden ulkopuolelle mutta haulit jäävät vuokrasopimuksen mukaiselle alueelle. Uusi haulikkoammuntapaikka ei lisää lyijykuormaa ampumaradalla, sillä ammunassa tullaan käyttämään korvaavia haulimateriaaleja eli käytännössä terästä. Teräshaulit koostuvat pääasiassa raudasta ja vain pieneltä osin muista metalleista. Lupahakemuksen mukaisella vuosittaisella laukaussäärällä (20 000 laukausta vuodessa) raudan kertymä ratarakenteisiin on enimmillään noin 491 kg vuodessa.

Melu

Ampumaradalta ympäristöön aiheutuvaa melutasoa on arvioitu Ympäristöministeriön laatiman ampumaratojen parasta käyttökelpoista tekniikkaa käsittelevän oppaan ”Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta” (BAT-opas) mukaisilla sapluunamalleilla. Sapluunamallit kuvaavat melulähteen synnyttämän melupäästön vaimenemista etäisyyden kasvaessa. Melutaso esitetään enimmäisäänitason mukaisina vyöhykkeinä, joita on neljä kappaletta (melutaso alle 60 dB, 60–65 dB, 65–70 dB ja yli 70 dB). Vyöhykejako perustuu valtioneuvoston päätökseen (53/1997) ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjeistoista. Päätöksen mukaisena ohjeena on, että ampumaradan aiheuttama melutaso loma-asumiseen käytettävillä alueilla ja luonnonsuojelualueilla on enintään 60 desibeliä (L_{A1max}) ja asumiseen käytettävillä alueilla enintään 65 desibeliä (L_{A1max}). Kaikille ampumaradoilla yleisesti käytettäville asetyypeille on laadittu oma sapluunamalli, jossa lähtömelutaso perustuu kyseisen asetyypin aiheuttamaan mitattuun melutietoon. Sovittamalla sapluunamallien meluvyöhykkeet sellaisen kartta-aineiston päälle, joka sisältää olemassa olevan rakennuskannan, nähdään jääkö meluvyöhykkeiden sisälle rakennuksia.

Sapilasvaaran ampumaradan osalta sapluunamallitarkastelu on suoritettu hirviradalla, kivääriradalla ja haulikkoammuntapaikalla aiheutuvan melun osalta. Sijoittamalla sapluunamalleilla muodostetut hirvi- ja kivääriradan melualueet päällekkäin on muodostettu kuva Sapilasvaaran ampumaradan maksimaalisesta melualueesta ja meluvyöhykkeistä. Haulikkoammunnan aiheuttama melutaso on pienempi kuin luotiasoiden ja sen aiheuttama melualue jää luotiasoiden melualueiden sisälle. Sapluunamallitarkastelun perusteella Sapilasvaaran hirvi- ja kivääriradoilta sekä suunnitellulta haulikkoammuntapaikalta ei aiheudu melutason ohjearvot ylittävää melua yhdenkään asuin- tai lomarakennuksen kohdalla. Simojoen Natura 2000 -alueella 60 desibelin ohjearvo ylittyy noin 300 metrin pituisella matkalla Raakunsuon eteläpuolella. Koska sapluunamalli ei huomioi melua vaimentavia tekijöitä voidaan arvioida, että melutaso lähimmissä häiriytyvissä kohteissa on sapluunamallin esittämää melutasoa pienempi. Pistoolin, pienoispistoolin ja pienoiskiväärin aiheuttamat melutasot ovat kiväärin ja haulikon aiheuttamia melutasoja huomattavasti pienempiä, joten niiden osalta voidaan todeta ilman sapluunamallitarkastelua, etteivät melutason ohjearvot ylitä lähimmissä häiriytyvissä kohteissa myöskään näillä aseilla ammuttaessa.

Jätteet

Toiminnassa syntyy pahvijätettä maalitauluista ja ammusten pakkauksista, muovijätettä hylsyjä sekä kuivakäymäläjätettä.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Sapilasvaaran ampumaradan ratarakenteisiin kertyneiden haitta-aineiden kulkeutumista ympäristöön on arvioitu Ympäristöministeriön BAT-oppaassa kuvatun riskiarvioinnin avulla. Riskiarvointi suoritetaan tarkastelemalla ja pisteyttämällä riskitekijöitä erikseen radan päästöpotentiaalin (kuormitus), pintavesiriskin ja pohjavesiriskin osalta. Riski luokitellaan kolmeen luokkaan sen merkittävyyden mukaan: pieni, kohtalainen ja suuri.

Arvioitaessa radan päästöpotentiaalia, pisteytettäviä riskitekijöitä ovat: lyijyn määrä ratarakenteissa, ampumaradan käyttöikä ja kuormittuneen alueen laajuus, joka määritellään luotiaseratojen ja haulikkoratojen lukumäärän perusteella. Pisteytyksen perusteella Sapilasvaaran ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen.

Pintavesiriskiä pisteytettäessä riskitekijöinä tarkastellaan: maaperän vedenläpäisevyyttä, sekoittumiskerrointia rata-alueelta johtavassa ojassa, nykytilannetta pintaveden ja sedimentin haitta-ainepitoisuuksien osalta ja riskin realisoituessa seurausten vakavuutta. Pisteytyksen perusteella Sapilasvaaran ampumaradan aiheuttama riski pintavesille on pieni.

Pohjavesiriskiä pisteytettäessä riskitekijöinä tarkastellaan: maaperän vedenläpäisevyyttä, etäisyyttä pohjaveden pintaan, nykytilannetta maaperän, vajoveden ja pohjaveden sisältämien haitta-ainepitoisuuksien osalta ja riskin realisoituessa seurausten vakavuutta. Pisteytyksen perusteella Sapilasvaaran ampumaradan pohjavesiriski on pieni.

Riskitarkastelun perusteella Sapilasvaaran ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen ja pinta- ja pohjavesiriskit ovat pieniä. Kaikkien kolmen osatekijän

yhteenlaskettujen pisteiden perusteella rata sijoittuu riskitasolle 1 eli matalan ympäristöriskin luokkaan.

BAT-oppaassa ampumaradat luokitellaan riskitason perusteella neljään luokkaan: taso 1 (matala ympäristöriski), taso 2a (kohonnut pintaveden pilaantumisriski, vaikutukset paikallisia laajempia), taso 2b (kohonnut pohjaveden pilaantumisriski, joka kohdistuu luokiteltuun pohjavesialueeseen tai talousvesikäytössä olevaan muodostumaan) ja taso 3 (korkea ympäristöriski tai todettuja ympäristövaikutuksia).

Matalan ympäristöriskin luokassa haitta-aineiden kulkeutumisen rata-alueelta ympäristöön on arvioitu olevan merkityksetöntä tai vähäistä ja vaikutusten olevan paikallisia ja vähäisiä. Haitta-aineiden hallinnan kannalta tason 1 riskiluokassa riittäviksi toimenpiteiksi on katsottu laukausmäärien seuranta (kuormituksen seuranta) ja raportointi sekä radan ulkopuolisten vesien hallinta. Ratarakenteiden puhdistustarve arvioidaan vasta toiminnan loputtua riskiperusteisesti ja kestävän kunnostuksen periaatteiden mukaisesti. BAT-oppaan mukaan matalan riskin ampumaradoilla käytönaikaista päästöjen ja vaikutusten tarkkailua ei pääsääntöisesti edellytetä ja seurannaksi riittää laukausmäärien ja toiminta-aikojen raportointi.

Vaikutukset maaperään

BAT-oppaan mukaisesti suoritettun riskiarvion perusteella hakija on arvioinut, että Sapilasvaaran ampumaradan ratarakenteissa olevilla haitta-aineilla ei ole merkittävää vaikutusta ratarakenteen alapuoliseen maaperään. Luotiaseratojen taustavallit ovat hyvin vettä läpäisevää karkearakeista maalajia, jolloin luodit eivät ole merkittävässä kontaktissa veden kanssa siten, että haitta-aineiden vapautuminen olisi runsasta. Lisäksi raskasmetallit liikkuvat erittäin hitaasti ampumaradan ratarakenteissa.

Hakija arvioi, että radan nykytilanteessa ja nykyisen tiedon perusteella alueella ei ole toistaiseksi riskiin perustuvaa tarvetta tehdä maaperän kunnostustoimenpiteitä eikä haitta-aineiden hallintatoimenpiteitä. Ratarakenteiden kunnostustarve tulee riskiarvioinnin perusteella harkittavaksi ampumaratatoiminnan loppuessa tai mikäli merkittävää haitta-aineiden kulkeutumista havaitaan.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Hakija arvioi Sapilasvaaran ampumaradan aiheuttama riskin pintavesille olevan pieni. Rata-alue on hyvin vettä läpäisevää maalajia, jolloin haitta-aineita kuljettavaa pintavaluntaa ei oletettavasti synny suuria määriä. Myös etäisyys vastaanottavaan vesistöön (Simojoki) on pitkä, noin 1,6 km.

Ampumaradan aiheuttama riski pohjavesille on arvioitu pieneksi. Ampumaradan lähellä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita, eikä pohjavettä käytetä talousvetenä radan läheisyydessä.

Riskitarkastelun perusteella matalan riskin ampumaradoilla ei ole tarvetta pinta- eikä pohjavedenlaadun seurannalle.

Melu

Melun osalta hakija arvioi, että Sapilasvaaran ampumarata ei aiheuta meluhaittaa, terveyshaittaa eikä muuta haittaa elinympäristön viihtyisyydelle. Sapluunatarkastelun perusteella melun ohjearvot eivät ylitä yhdessäkään rakennetussa kohteessa. Ampumaradalla ammutaan lähinnä sulan maan aikaan ja valoisana aikana (klo 08.00–22.00), joten radan ympäristössä on paljon myös hiljaisia aikoja, jolloin

ampumatoimintaa ei ole. Melulla ei arvioida olevan haitallisia vaikutuksia myöskään luonnonsuojelualueiden suojeluarvoihin.

Muut vaikutukset

Päästöt ilmaan ovat paikallisia, eikä pöly leviä pitkiä matkoja. Toiminnan aikana lähinnä radankäyttäjät voivat altistua lyhtyaikaisesti lyijypölylle.

Liikenne rata-alueelle on vähäistä, eikä se merkittävästi lisää ympäristövaikutuksia. Rata-alue on aidattu ja kulkutie suljettu portilla siten, ettei rata-alueelle voi päätyä vahingossa. Alueella on myös rata-alueesta kertovat varoituskyltit.

TOIMINNAN TARKKAILU

Ampumaradan melupäästöä tullaan tarkkailemaan laukausmäärien perusteella. Mahdolliset valitukset melusta kirjataan ylös ja raportoidaan muun vuosiraportoinnin yhteydessä. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen siitä, että radan käyttöaikoja noudatetaan. Mahdollisia meluhaittoja ja häiriöitä voidaan lisäksi estää huolehtimalla siitä, että melulle altistuvien määrä rata-alueen ympäristössä ei lisäännä nykytilanteesta. Tämä voidaan tarvittaessa toteuttaa siten, että ampumatoiminnan melualueet eivät laajene nykyisestä.

Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja radan kuormituspotentiaalia seurataan vuosittaisella laukausmäärien seurannalla.

Alueella syntyvistä jätteistä pidetään kirjaa.

Laukausmääristä ja radalla syntyvistä jätteistä kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Hakija esittää lisäksi, että tarkkailua voidaan myöhemmin muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN (BAT) JA PARHAAN KÄYTÄNNÖN (BEP) SOVELTAMISESTA

Haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskienhallinnan suunnittelussa on noudatettu BAT-oppaan mukaista pisteytystä ja toimenpidesuosituksia. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja -käytännön (BEP) mukaisina riittävinä toimenpiteinä voidaan pitää sitä, että toiminta-aikoja on rajoitettu ja toiminta järjestetään siten, ettei ampumatoiminnan melualueet laajene altistuvia kohteita kohti.

Melun osalta Sapiilasvaaran ampumaradalla parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Toiminnassa huomioidaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittyminen (BAT)
- Tarvittaessa vuorovaikutus sidosryhmien kanssa toiminnan hyväksyttävyyden lisäämiseksi ja haitan kokemisen tunteen vähentämiseksi (BEP)
- Käyttöaikojen suunnittelu, tarvittaessa tiedottaminen toiminnasta ja yhteistyö naapurien ja sidosryhmien kanssa (BEP)
- Toimintaa ohjaavat luvat, säännöt ja niiden valvonta (BEP)

ASIAN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ympäristölupahakemuksen vireilläoloa koskeva kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Ranuan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 17.6.–24.7.2025 välisenä aikana. Nähtävillä olosta on ilmoitettu 18.6.2025 ilmestyneessä Kuriiri-lehdessä. Asian vireilläolosta on lisäksi annettu kirjeellä tieto niille, joita asian on katsottu erityisesti koskevan.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty Ranuan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto. Terveysuojeluviranomainen esittää lausuntonaan seuraavaa:

Terveysuojelulain (763/1994) 2 §:n mukainen omavalvontavelvoite koskee kaikkea elinympäristöön vaikuttavaa toimintaa. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Terveysuojeluviranomainen edellyttää, että toiminnassa tulee noudattaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa terveyshaittojen estämiseksi.

Terveysuojelun kannalta ampumaradan keskeiset vaikutukset elinympäristöön ovat sen aiheuttamat meluvaikutukset. Ilmoituksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvan melun ei arvioida aiheuttavan terveyshaittaa tai haittaa asumisviihtyvyydelle. Ilmoituksessa on kuvattu meluvaikutusten omavalvonta (melupäästöt laukausmäärien perusteella, käyttöaikojen valvonta sekä valitusten kirjaaminen ja raportointi).

Jätteiden säilyttäminen, kuljettaminen, käsittely ja hyödyntäminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa (terveysuojelulaki 22 §). Ilmoituksen mukaan ampumaradan kuivakäymälän jätteet kompostoidaan alueella. Käymäläjätteiden kompostoinnissa on huomioitava terveysuojeluasetuksen (1280/1994, 13 §) ja kunnan jätehuoltomääräysten vaatimukset (Rovaniemen kaupungin sekä Ranuan ja Pellon kuntien jätehuoltomääräykset 1.6.2025 alkaen, 16 §).

Muistutukset ja mielipiteet

Metsähallitus on jättänyt asiassa muistutuksen, jossa toteaa maanomistajan edustajana seuraavaa:

Metsähallitus edellyttää, että ampumaradan kaikki toiminnot tapahtuvat luvan hakijan hallitsemalla alueella, ja että toimintojen vaikutukset luvan hakijan hallitsemalle alueelle

ja sen ympäristöön ovat luvan hakijan vastuulla sekä luvan hakija on vahinko- ja korvausvastuussa toimintojensa seurauksista.

Sapilasvaaran ampumaradan käyttö on vakiintunut ja ampumarata on ollut käytössä vuodesta 1972. Olisi suotavaa, että ympäristöluvan hakija varautuisi taloudellisesti ennakolta tilanteeseen, että ampumaradan käyttö tai sen päättymisen edellyttävät luvan hakijalta lisää ympäristönsuojelutoimia. Asia on huomioitu määräaikaissa maanvuokrasopimuksessa. Metsähallitus pyytää luvan myöntäjää selvittämään mahdollisuudet vastuuttaa luvan hakija ympäristölupaa myönnettäessä edellä mainitun kaltaisiin tilanteisiin esimerkiksi rahastoinnin tai vastaavien järjestelyjen avulla.

Lupahakemuksessa (s. 14) on mainittu, että uutena toimintona otettaisiin käyttöön haulikkorata. Metsähallitus ei vastusta haulikkoradan käyttöönottoa hakemuksessa suunnitellulla tavalla, mikäli ammuntaan ei käytetä ympäristön kannalta haitallisia aineita, kuten lyijyhauleja. Metsähallitus edellyttää, että haulien leviämisaalue tulee kohdistumaan kokonaan luvan hakijan hallitsemalle alueelle, joka tätä kirjoitettaessa on luvan hakijan Metsähallitukselta vuokrasopimuksella vuokraama alue; lupahakemuksessa on mainittu sivulla 14, että ”haulien pääasiallinen leviämisaalue tulee kohdistumaan vuokra-alueelle”.

Lupahakemuksen sivulla 20 on piirros haulien leviämissuunnasta. Haulien leviämisaalue on osin piirroksista ilmenevän katkoviivalla merkityn aidan ulkopuolella. Metsähallitus edellyttää, että aita maastossa siirretään siten, että haulien leviämisaalue jää aidan sisäpuolelle, mikäli ammunnat luvitetaan suunnitellulla tavalla. Lisäksi Metsähallitus edellyttää, että ampumarataa kiertävä aita veräjineen pidetään luvan hakijan kustannuksella tarkoitustaan vastaavassa kunnossa lisäämään ampumaradan käytön turvallisuutta.

Luvanhakijan kuuleminen

Luvanhakija on antanut vastineensa terveydensuojeluviranomaisen lausunnon ja asiassa jätetyn muistutuksesta johdosta.

Hakijan vastine terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon

Luvanhakija kiittää Rovakaaren ympäristöterveydenhuoltoa antamastaan lausunnosta ja toteaa, ettei siihen ole kommentoitavaa.

Hakijan vastine Metsähallituksen muistutukseen

Toiminnanharjoittaja muistuttaa, ettei ympäristönsuojelulainsäädännössä ole toistaiseksi mahdollista määrätä ampumaradan toiminnanharjoittajaa taloudellisesti varautumaan mahdollisten ympäristöhaittojen varalta. Ainoastaan jätteen käsittely- ja maa-aineksen ottotoimintaan voidaan asettaa vakuuksia, jotka ovat lähinnä toiminnan lopettamisen varalle. Vuoden 2022 lopussa on säädetty laki ympäristövahinkorahastosta (1262/2022), joka koskee myös ulkona sijaitsevia ampumaratoja. Kyseessä oleva laki tuli voimaan 1.1.2025 ja sen perusteella toiminnanharjoittaja tulee suorittamaan kertaluonteisen ympäristövahinkomaksun (400 €), kuten laki edellyttää.

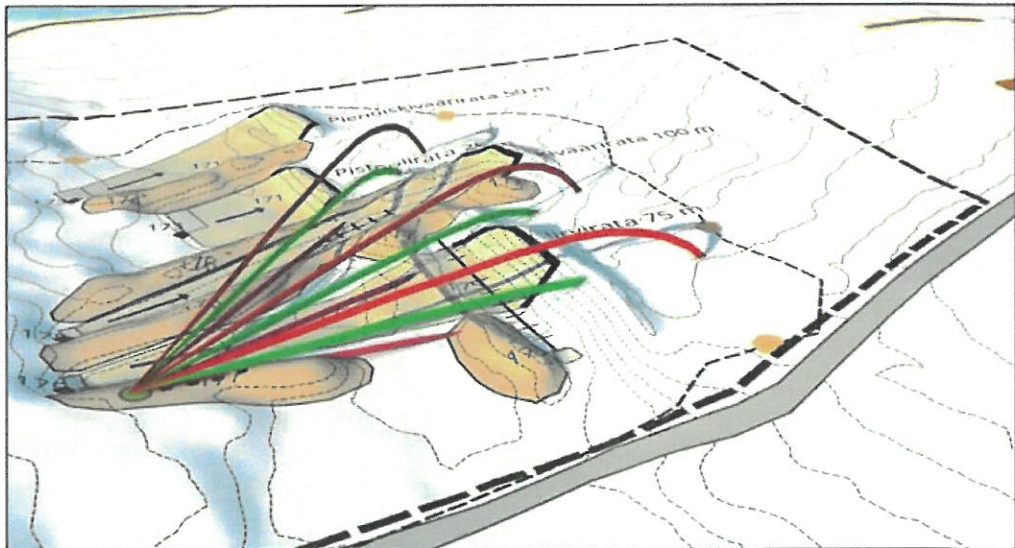
Toiminnanharjoittaja voi oma-aloitteisesti varautua mahdollisiin tuleviin kustannuksiin. Toiminnanharjoittaja käsittelee asiaa sisäisesti.

Metsähallitus on muistutuksessaan, ottanut kantaa, että se ei vastusta haulikkoradan käyttöönottoa hakemuksessa suunnitellulla tavalla, mikäli ammuntaan ei käytetä

ympäristön kannalta haitallisia aineita, kuten lyijyhauleja. Toiminnanharjoittaja on esittänyt lupahakemuksessa, että uudella haulikon ammuntopaikalla tullaan käyttämään vain lyijyä korvaavia haulimateriaaleja eli käytännössä terästä.

Metsähallitus on lisäksi ottanut kantaa haulien leviämisalueeseen seuraavasti: "Metsähallitus edellyttää, että haulien leviämisalue tulee kohdistumaan kokonaan luvan hakijan hallitsemalle alueelle, joka tätä kirjoitettaessa on luvan hakijan Metsähallitukselta vuokrasopimuksella vuokraama alue; lupahakemuksessa on mainittu sivulla 14, että "haulien pääasiallinen leviämisalue tulee kohdistumaan vuokra-alueelle""

Toiminnanharjoittaja toteaa, että haulit tulevat kohdistumaan Metsähallitukselta vuokratulle alueelle. Lupahakemuksen kuvissa esitetty haulien lentoratojen 3D-tarkastelu ja haulien pääasiallinen leviämisalue pohjautuvat tarkasteluun käyttäen lyijyhauleja, vaikka todellisuudessa radalla tullaan käyttämään lyijyä korvaavia haulimateriaaleja, eli käytännössä terästä. Haulien leviämistarkastelu on päivitetty lupahakemuksen jättämisen jälkeen teräshauleille, joiden lentomatka on lyhyempi johtuen pienemmästä massasta (kuva 1). Pääasialliselta leviämisalueelta vuokrasopimusalueen rajalle on ampumasuunnassa noin 65 metriä matkaa, joten haulit eivät tule leviämään vuokraamattomalle alueelle.

Kuva 1. Päivitetty kuva haulien lentoratojen 3D-tarkastelusta teräshauleilla.

Toiminnanharjoittaja huolehtii, että toiminta on järjestetty turvallisesti ja ampumarataa ympäröivä aita pysyy kunnossa. Toiminnanharjoittaja siirtää aidan vuokrasopimusalueen rajalle haulien leviämisalueen suunnassa. Toiminnanharjoittaja muistuttaa kuitenkin, että ympäristöluvassa ei käsitellä turvallisuusasioista, vaan ne kuuluvat poliisin toimivaltaan ja ampumarataluvassa määrättäviksi.

VIRANOMAISEN RATKAISU

Ympäristönsuojeluviranomainen myöntää Ranuan riistanhoitoyhdistykselle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan Sapilasvaaran ampumaradan toimintaan kiinteistöltä Ranuan valtionmaa III 683-893-12-1 vuokratulla alueella.

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja tässä päätöksessä annettujen lupamääräysten mukaisesti.

Lupamääräykset

Toimintaa koskevat lupamääräykset

1. Ympäristölupa kattaa seuraavat radat:

- pistoolirata 25 m 10 ampumapaikkaa
- pienoiskiväärirata 50 m 4 ampumapaikkaa
- kiväärirata 100 m 1 ampumapaikka
- hirvirata 75 m 1 ampumapaikka
- haulikkoammunta 1 ampumapaikka hirviradan yhteydessä
- hyökkäävän karhun rata kivääriradan yhteydessä

Radoilla saa ampua hakemuksen mukaisilla aseilla: pistoolilla, kiväärillä ja haulikolla yhteensä enintään 40 000 laukausta vuodessa.

Rata-alueen käyttö muunlaiseen ammuntaan tai muuhun toimintaa on kiellettyä.

2. Ampumatoiminta radalla on sallittua päivittäin kello 8.00 ja ~~20.00~~ 22.00 välisenä aikana. Poikkeuksena edelliseen ovat viralliset juhlapyhät sekä jouluihin ja juhannusaatto, jolloin sallittu ampuma-aika on kello 12.00–18.00.
3. Ampumaradan sallittujen käyttöaikojen on oltava nähtävillä rata-alueella.
4. Ampumarata-aluetta kiertävä aita ja rata-alueesta kertovat varoituskyltit on pidettävä kunnossa.

Melua koskevat lupamääräykset

5. Ampumaradan aiheuttama melun A-painotettu enimmäisäänitaso impulssiakavakiolla määritettynä (L_{AImax}) ei saa ylittää asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB eikä loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB.

Raja-arvo katsotaan ylitetyksi, kun vähintään 10 laukauksen mittaustulosten keskiarvo on suurempi kuin raja-arvo. Raja-arvo katsotaan alitetuksi, kun mittaustulosten keskiarvo on pienempi tai yhtä suuri kuin raja-arvo.

6. Ampumaradalla sijaitsevien melua vaimentavien rakenteiden kuntoa on ylläpidettävä niin, ettei niiden ääntä vaimentava vaikutus heikkene.

7. Ampumaratakiinteistöllä oleva puusto on säilytettävä niiltä osin kuin puustoa ei ole tarpeen kaataa ratarakenteiden, muiden radan toimintojen tai radan turvallisen käytön vuoksi.
8. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää melumittausten tekemistä toiminnasta aiheutuvan melutason todentamiseksi. Melumittausten tekeminen voi olla tarpeen mm. melua koskevien valitusasioiden tai radalla tapahtuvien rakenteellisten muutosten yhteydessä. Melumittaukset on tehtävä ympäristöministeriön ampumaratamelun mittausohjeen (61/1991) tai viranomaisen antaman vastaavan uuden ohjeen mukaisesti.

Päästöjä maaperään ja vesiin koskevat lupamääräykset

9. Ampumarata-alueen ulkopuoliset sade- ja sulamisvedet on mahdollisuuksien mukaan ohjattava kulkemaan rata-alueen ohitse. Vastaavasti ampumarata-alueella sade- ja sulamisvedet on ohjattava kulkemaan ratarakenteiden ohitse siten, että ratarakenteet pysyvät mahdollisimman kuivina.
10. Lyijyä sisältävien haulien käyttäminen haulikkoammunnassa on kielletty. Lyijyhaulien käyttökielto on kirjattava radan järjestyssääntöihin ja asiasta on tiedotettava niin, että kaikki radan käyttäjät ovat asiasta tietoisia. Myös muilla radoilla on mahdollisuuksien mukaan käytettävä haitta-aineita mahdollisimman vähän sisältäviä ammuksia

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat lupamääräykset

11. Toiminnassa syntyvä jätteet on varastoitava niin, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, hajuhaittaa, pilaantumisen vaaraa maaperälle tai pohjavedelle eikä muutakaan haittaa ympäristölle eikä terveyshaittaa.

Eri jätejakeet lajiteltava, varastoitava toisistaan erillään ja toimitettava asianmukaiset luvat omaavalle jätteen vastaanottajalle ja käsittelijälle.

12. Kuivakäymäläjäte toimitettava asianmukaiset luvat omaavalle vastaanottajalle tai käsittelijälle tai kompostoitava kiinteistöllä. Kompostoinnissa tulee noudattaen Ranuan kunnan jätehuoltomääräyksiä.

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset

13. Ampumaradalla on oltava nimettynä vastuuhenkilö, joka on selvillä tässä päätöksessä annetuista määräyksistä ja huolehtii siitä, että ampumarataa käytetään ja hoidetaan, ja että päästöjä tarkkaillaan ja niistä raportoidaan tämän päätöksen mukaisesti. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Mikäli vastuuhenkilö muuttuu, on muuttuneet tiedot ilmoitettava valvontaviranomaiselle.
14. Ampumaradan toiminnasta on pidettävä kirjaa. Kirjanpitoliedoista on laadittava vuosiyhteenveto, josta on käytävä ilmi vähintään seuraavat tiedot:
 - harjoitus- ja kilpailupäivien määrät (päiviä vuodessa)
 - laukausmäärät eriteltyinä radoittain (laukausta vuodessa/rata)

- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä (jätteen laatu, määrä, jätenimike, toimituspaikka)
- tiedot melua torjuvien rakenteiden muutoksista ja kunnostuksista
- tiedot poikkeavista tilanteista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä
- tiedot mahdollisista toiminnanharjoittajalle tulleista toimintaa koskevista valituksista ja niiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä

Vuosiyhteenvedo on toimitettava valvontaviranomaiselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Raportointi tulee mahdollisuuksien suorittaa YLVA-tietojärjestelmän kautta.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat lupamääräykset

15. Poikkeuksellisissa tilanteissa, joista voi olla vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle, on välittömästi ryhdyttävä toimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Tapahtumista on lisäksi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja tapahtuman laadun mukaan tarvittaessa pelastusviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle.

Muut lupamääräykset

16. Toiminnanharjoittajan on seurattava ampumaratojen parhaan käytettävissä olevan tekniikan kehittymistä ja varauduttava tällaisen tekniikan käyttöönottoon uudistusten yhteydessä.
17. Toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista ja toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä (> 1 vuosi) on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin, vähintään kaksi kuukautta ennen, toimenpiteeseen ryhtymistä. Luvanhaltijan vaihtumisesta on ilmoitettava kirjallisesti valvontaviranomaiselle.
18. Toiminnan päättyessä ampumarata-alue on puhdistettava jätteistä ja ratarakenteet poistettava. Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja tarvittaessa alue puhdistettava lupa- ja valvontaviraston edellyttämällä tavalla.

Lopettamisesta on laadittava suunnitelma, jossa esitetään toimet alueen siivoamiseksi, rakenteiden purkamiseksi, jätteiden poistoimittamiseksi ja maaperän- ja pohjaveden pilaantuneisuuden selvittämiseksi.

Ilmoitus toiminnan lopettamisesta sekä suunnitelma toiminnan lopettamisen toimenpiteistä on toimitettava valvontaviranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen toiminnan lopetusajankohtaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava luvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säädösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että toiminnasta ei asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1. momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Sapilasvaaran ampumarata sijoittuu haja-asutusalueelle ja aluetta on käytetty jo pitkään hakemuksen mukaiseen toimintaa. Viranomaisen tietoon ei ole tullut toimintaa koskevia valituksia eikä toiminnasta aiheudu hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella asuin- eikä lomarakennuksiin kohdistuvaa haitallista melua. Ampumarataa koskevan haitta-aineiden riskitarkastelun perusteella toiminnasta ei aiheudu myöskään sellaisia päästöjä, joista aiheutuisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa tai terveyshaittaa. Haitta-ainekuorman arvioidaan jäävän pääasiassa ampumarata-alueelle.

Ampumaradan lähiympäristössä ei ole vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, talousvesikaivoja eikä luonnonsuojelualueita, joihin toiminnalla voisi olisi haitallisia vaikutuksia. Lähinnä sijaitseva luonnonsuojelualueen, Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Simojoen, suojeluperusteet huomioon ottaen, mahdollisen ampumamelun ohjearvojen vähäisen ylittymisen lyhyellä matkalla Simojokea, ei katsota merkittävästi heikentävän joen suojeluperusteena olevia luontoarvoja.

Asiassa tehtyjen selvitysten perusteella toiminnasta ei aiheudu sellaisia päästöjä ympäristöön, joista voisi aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminnasta ei aiheudu myöskään erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista eikä vedenhankinnan tai muun yleiseltä kannalta tärkeän käyttömahdollisuuden vaarantumista eikä naapuruussuhdelain tarkoittamaa haittaa. Harjoitettaessa toimintaa tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla säädetyt vaatimukset.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräysten yleisenä tarkoituksena on varmistaa ympäristönsuojelulain mukaisten luvan myöntämisen edellytysten toteutuminen sekä ehkäistä toiminnasta aiheutuvat haitalliset ympäristövaikutukset ennalta, tai mikäli niitä ei voida täysin poistaa niin rajoittaa ne mahdollisimman vähäisiksi. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, alueen ominaisuudet, jolla vaikutukset ilmenevät sekä vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.

Lupamääräysten yksityiskohtaiset perustelut

Toimintaa koskevat lupamääräykset (lupamääräykset 1–4)

Toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä ympäristön pilaantumisen ennalta ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä on arvioitu hakemuksessa ilmoitetun toiminnan laajuuden ja siitä aiheutuvien päästöjen perusteella. Lupamääräyksellä 1 toiminta on rajattu koskemaan lupaharkinnan perusteena olevaa tilannetta.

Radan käyttöä on rajoitettu virallisina juhlapyyhinä sekä joulu- ja juhannusaaton melu- ja viihtyisyyshaittojen ehkäisemiseksi. Muilta osin toiminnalle määrätty päivittäiset toiminta-ajat on hyväksytty hakemuksen mukaisina.

Varmistamalla, että radan käyttäjillä on tieto sallituista käyttöajoista, vähennetään odottamattomasta ammuttatoiminnasta aiheutuvia viihtyisyys- ja meluhaittoja.

Rataa ympäröivän aidan ja radasta kertovien kylttien kunnossapidämisellä ehkäistään vaaratilanteiden syntymistä ja radan luvaton käyttöä.

Melua koskevat lupamääräykset (lupamääräykset 5–8)

Melutasoa koskevat raja-arvoton annettu toiminnasta ympäristöön aiheutuvan meluhaitan vähentämiseksi sekä viihtyisyyden turvaamiseksi. Raja-arvot on annettu soveltaen valtioneuvoston päätöstä ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997). Toiminnasta aiheutuvan melutason jäädessä alle valtioneuvoston päätöksen ohjearvojen, ei melua yleensä pidetä viihtyisyyttä vähentävänä, kohtuuttomana rasituksena eikä terveyshaitan vaaraa aiheuttavana

Melua vaimentavien rakenteiden kunnossapidolla ja rata-alueella kasvavan puuston säilyttämisellä ehkäistään ympäristöön kohdistuvia melu- ja viihtyisyyshaittoja.

Ympäristönsuojelulaki edellyttää, että toiminnanharjoittaja on selvillä toiminnastaan aiheutuvista päästöistä. Tilanteessa, että toiminnalle annettujen melutason raja-arvojen on syytä epäillä ylittyvän, on asiassa riittävän selvyyden saamiseksi varauduttava tarvittaessa suorittamaan melumittauksia.

Päästöjä maaperään ja vesiin koskevat lupamääräykset (lupamääräykset 9–10)

Lyijyhaulien käyttökielto on annettu ympäristön pilaantumisen ennaltaehkäisemiseksi. Myös hakija itse on esittänyt lyijyhaulien käyttökieltoa alueella.

Ampumaradan toiminnasta aiheutuu päästöjä rata-alueen maaperään, josta sade- ja sulamisvedet voivat huuhtoa ja kuljettaa näitä edelleen pinta- ja pohjaveteen. Ampumarata-alueen ulkopuolisten vesien pääsyn estämisellä rata-alueelle ja haitta-aineita sisältävien ratarakenteiden mahdollisimman kuivana pitämisellä vähennetään haitta-aineiden huuhtoutumista ja kulkeutumista ympäristöön.

Jätteitä ja jätehuoltoa koskevat lupamääräykset (lupamääräykset 11–12)

jätelain mukaan jätteistä tai jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle eikä jätettä saa hylätä tai käsitellä hallitsemattomasti. Jätteistä ei saa myöskään aiheutua roskaantumista tai epäsiisteyttä. Jätteitä koskevilla määräyksillä vähennetään jätteistä aiheutuvia ympäristöhaittoja ja toteutetaan jätelain velvoitteita.

Toiminnan tarkkailua ja raportointia koskevat lupamääräykset (lupamääräykset 13–14)

Ampumaradalla on oltava vastuuhenkilö, joka tuntee radan toiminnan ja sitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset ja määräykset. Vastuuhenkilön nimeäminen edistää toiminnan valvontaa ja yhteydenpitoa valvontaviranomaisen kanssa.

Toimintaa koskeva kirjanpito- ja raportointivelvoite on annettu toiminnasta aiheutuvien päästöjen tarkkailemiseksi, valvonnan järjestämiseksi ja viranomaisen tiedonsaannin varmistamiseksi. Kirjanpitotietojen avulla sekä toiminnanharjoittaja että valvontaviranomainen voivat havainnoida mahdollisia luvan muutostarpeita.

Häiriö- ja poikkeustilanteita koskevat lupamääräykset (lupamääräys 15)

Ryhtymällä vahinkotilanteissa välittömästi torjunta- ja ennallistamistoimenpiteisiin, pienennetään onnettomuustilanteissa syntyviä vahinkoja ja ehkäistään ympäristön pilaantumista. Häiriö- ja poikkeuksellisia tilanteita koskevalla ilmoitusvelvollisuudella varmistetaan tiedonkulku viranomaisille ja mahdollistetaan asianmukaisten torjunta- ja ennallistamistoimenpiteiden toteutumisen ohjaus ja valvonta.

Muut lupamääräykset (lupamääräykset 16–18)

Ympäristönsuojelulaki velvoittaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytettävän parasta käyttökelpoista tekniikkaa ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä. Ottamalla käyttöön uusia kehittyneitä tekniikoita ja menetelmiä vähennetään ympäristö- ja terveyshaittoja myös tulevaisuudessa.

Toiminnan keskeyttämisestä ja muista olennaisista muutoksista ilmoittamisella varmistetaan valvonnan kannalta tarpeellinen tiedonkulku valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen perusteella viranomainen voi arvioida etukäteen mahdollisen luvan muuttamisen, uuden luvan hakemisen tai muun toimenpiteen tarpeellisuuden.

Luvanhaltijalla on velvollisuus huolehtia siitä, ettei toiminnasta aiheudu toiminnan lopettamisen jälkeen vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristön pilaantumista.

Vastaus asiassa annettuun lausuntoon ja muistutukseen

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojeluviranomaisen lausunnon osalta todetaan, että toiminnanharjoittaja on velvoitettu lupamääräyksessä 10 huolehtimaan siitä, että jätehuolto toteutetaan asianmukaisesti ja niin, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa.

Metsähallituksen muistutus

Metsähallitus on pyytänyt luvan myöntäjää selvittämään, voidaanko luvanhaltija vastuuttaa varautumaan taloudellisesti tilanteeseen, jossa ampumaradan käyttö tai sen toiminnan päättäminen edellyttää lisää ympäristönsuojelutoimimia. Lupaviranomainen yhtyy toiminnanharjoittajan vastineessaan esittämään, että voimassa oleva ympäristönsuojelulaki ei mahdollista tällaisen veloitteen asettamista toimintaa koskevassa ympäristölupapäätöksessä.

Metsähallitus on edellyttänyt, että haulien leviämisalueen tulee sijaita kokonaan luvanhakijan hallitsemalla alueella ja, että ampumarataa ympäröivää aitaa tulee siirtää siten, että haulien leviämisalue jää aidan sisäpuolelle. Luvanhakija on esittänyt vastineensa yhteydessä päivitetyn haulien leviämisaluetta koskevan mallinnuksen. Mallinnus on tehty haulikkoammunnassa käytettäville teräshauleille ja sen mukaan haulien leviämisalue jää vuokra-alueen sisälle. Lupamääräyksessä 8 lupaviranomainen on määrännyt, että haulikkoammunnassa saa käyttää vain teräshauleja. Luvanhaltija on myös velvoitettu huolehtimaan siitä, että kaikki radan käyttäjät ovat asiasta tietoisia.

LUPAPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Ympäristölupapäätös on voimassa toistaiseksi.

Mikäli luvanvarainen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa tai ympäristöluvan muutos. Tämä päätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on saanut lainvoiman.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Mikäli asetuksella annetaan tätä lupaa ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkastamisesta, on asetusta tämän luvan estämättä noudatettava.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) § 6, 7, 8, 11, 14, 16, 17, 21, 27, 34, 48, 49, 52, 58, 62, 65, 66, 83, 85, 87, 94, 134, 170, 190, 191, 205
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) § 2, 14, 15
Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920) § 17
Jätelaki (646/2011) § 8, 13, 15, 29, 72, 118
Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997)
Rovaniemen, Ranuan ja Pellon jätehuoltomääräykset (24.2.2023, § 7)

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ympäristöluvan käsittelymaksu on 2 500 €.

Maksu määräytyy ympäristölautakunnan 29.1.2025 (§ 15) hyväksymän ympäristönsuojeluviranomaisen taksan liitteenä 1 olevan maksutaulukon mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös paperisena

Hakija

Jäljennös päätöksestä sähköisesti

Lupa- ja valvontavirasto
Ranuan kunnan terveydensuojeluviranomainen

Ilmoitus päätöksestä

Ilmoitus päätöksestä lähetetään postitse niille, joille asian vireilläolosta on erikseen annettu tieto ja niille, jotka ovat jättäneen asiassa muistutuksen.

Ilmoittaminen kunnan ilmoitustaululla

Päätöksestä tiedotetaan Ranuan kunnan verkkosivuilla 6.3.2026 julkaistavalla kuulutuksella. Päätösasiakirja pidetään kuulutusaikana nähtävillä verkkosivuilla. Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Lapin Kansan 6.3.2026 numerossa.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä määrättyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on pöytäkirjanotteen liitteenä.

LIITTEET Sijaintikartta

Ranuan riistanhoitoyhdistys, Sapilasvaaran ampumarata

